

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СХВАЛЕНО

вченою радою Одеського
національного медичного
університету
від «28» грудня 2021 р.
Протокол № 5

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Одеського національного
медичного університету

Валерій ЗАПОРОЖАН

Введено в дію наказом ОНМедУ
«28» грудня 2021 року № 710-О

КОДЕКС

**академічної етики та взаємин
університетської спільноти**

Одеського національного медичного університету

(зі змінами)

1. Загальні положення

1.1 Одеський національний медичний університет – це заклад вищої освіти, який суворо дотримується усіх вимог законодавства України, стандартів і правил та очікує від своїх співробітників, здобувачів вищої освіти всіх рівнів (далі – здобувачі) та інших членів університетської спільноти відповідної поваги і дотримання правових та морально-етичних норм поведінки.

1.2 Кодекс академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету (далі – ОНМедУ, Університет) визначає загальну філософію функціонування Університету, віддзеркалює та захищає сформовані в ньому позитивні культурні традиції, підтримує цінності доброчесності колективу.

Кодекс етики та академічних взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету (далі – Етичний Кодекс) є локальним документом Університету, який містить академічні та соціальні норми та принципи, що фіксують ухвалені та неприйнятні заходи щодо дотримання політики академічної доброчесності в ОНМедУ. У Етичному Кодексі висвітлена бажана поведінка усіх учасників освітнього процесу в ОНМедУ, правила дотримання академічної доброчесності, етичні орієнтири та принципи, дії, які вважаються порушенням академічної доброчесності, ризику, санкції та заходи у зв'язку з порушенням академічної доброчесності, які можуть бути реалізовані в ОНМедУ, що допомагають саморегулюванню академічного середовища в Університеті.

1.3 Основною метою Етичного Кодексу ОНМедУ є розвиток єдиної корпоративної та організаційної культури Університету з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних цінностей сучасної спільноти.

1.4 Етичний Кодекс розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ОНМедУ, Правил внутрішнього трудового розпорядку, Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти в Одеському національному медичному університеті» (2019), Положення про політику та процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій в Одеському національному медичному університеті», Положення про академічну доброчесність та етику взаємин в Одеському національному медичному університеті, а також із використанням досвіду Національного

агентства із забезпечення якості вищої освіти, провідних зарубіжних і національних закладів вищої освіти і рекомендацій SAIUP (Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні) та інших державних та локальних нормативних актів, які сприяють розвитку академічної доброчесності.

1.5 Норми Етичного Кодексу не скасовують і не змінюють положень чинного законодавства України.

1.6 Кожний учасник освітнього процесу в ОНМедУ, а саме науково-педагогічні працівники (викладачі, науковці, аналітики, експерти), здобувачі вищої освіти усіх рівнів, курсанти та слухачі, та інші співробітники Університету у своїй освітній, викладацькій та науково-дослідній діяльності мають керуватися нормами та принципами академічної доброчесності, високої моралі та етики, що сприяє постійному удосконаленню стандартів освітньої та наукової діяльності, підвищенню якості внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зміцненню іміджу та репутації Університету у національному та міжнародному середовищі.

Кожний представник університетської спільноти несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії, стратегічного бачення та стратегічної мети Університете. Від університетської спільноти очікується дотримання норм Етичного Кодексу як у середовищі Університету, так і поза його межами.

2. Основні поняття та терміни

2.1 **Високе звання медичного працівника** – традиційно сформоване ставлення суспільства до представників усіх медичних професій, як до найбільш грамотних та освічених людей, з високими моральними цінностями, готових до самопожертви, які усвідомлено прийняли на себе обов'язки боротися за життя та здоров'я людини.

2.2 **Висока моральність** – сукупність соціальних правил і норм поведінки, якими людина керується у своєму житті на основі дотримання моралі, поведінки з точки зору добра і зла, справедливості та несправедливості, здатності жити за сумлінням, честю.

2.3 **Гідність** – категорія етики, що означає особливе моральне ставлення людини до себе і ставлення до нього з боку суспільства, що оточує, засноване на визнанні цінності людини як особистості.

2.4 **Етичний Кодекс ОНМедУ** – це сукупність норм і принципів, які визначають етику взаємовідносин як між учасниками освітнього процесу в

Університеті, а також і взаємовідносин із зовнішніми стейкхолдерами Університету.

2.5 Медична етика – вчення про мораль та моральне виховання особистості медичного працівника, що засноване на гуманізмі, наукових знаннях та практичних заходах, з розпізнавання, лікування та попередження хвороб, збереження та зміцнення здоров'я людей.

2.6 Медична деонтологія – сукупність етичних правил поведінки медичних працівників під час виконання ними своїх професійних обов'язків.

2.7 Совість – усвідомлення і почуття моральної відповідальності за свою поведінку, свої вчинки перед самим собою, іншими людьми, суспільством.

2.8 Учасники освітнього процесу у вищих навчальних закладах – наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у вищих навчальних закладах; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах; інші працівники вищих навчальних закладів. До освітнього процесу можуть залучатися роботодавці.

3. Цінності та морально-етичні принципи Одеського національного медичного університету

3.1 Університетська спільнота ОНМедУ здійснює свою освітню, наукову, дослідну та інші види діяльності згідно до принципів, які визначені Законом України «Про запобігання корупції», а саме:

- законність;
- пріоритет інтересів;
- політична нейтральність;
- неупередженість;
- толерантність;
- об'єктивність;
- компетентність та ефективність;
- формування довіри;
- конфіденційність;
- утримання від невиконання незаконних рішень чи доручень;
- недопущення конфлікту інтересів;
- запобігання одержанню неправомірної вигоди або дарунка.

3.2 Основними загальноетичними принципами та моральними нормами, якими керуються члени університетської спільноти ОНМедУ, є наступні:

- доброчесність – чесність, старанність у виконанні своїх професійних обов'язків та зобов'язань. Створення умов нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності;
- порядність – нездатність на нечесні, аморальні вчинки, дотримання морально-етичних норм у взаємовідносинах між усіма учасниками освітнього процесу в Університеті;
- чесність – нормою є чесне та сумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків, що є вирішальним у взаємовідносинах між усіма учасниками освітнього процесу в Університеті;
- ввічливість – чемність та взаємоповага між членами університетської спільноти; делікатність, тактовність, терплячість та коректність до оточуючих; здатність йти на компроміс і вислухати протилежні точки зору;
- законність – неухильне дотримання чинного законодавства України у сфері освітньої, наукової, господарської та економічної діяльності; виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки.
- відповідальність – свідоме ставлення до вимог суспільної; необхідності, обов'язків, соціальних завдань, норм і цінностей; усвідомлення суті та значення своєї діяльності, її наслідків для суспільства і розвитку Університету;
- милосердя – діяльне прагнення допомогти кожному, хто цього потребує;
- співчуття – вміння розуміти і поділяти емоції інших людей, що виникли у зв'язку з життєвими труднощами;
- повага – почуття шани, що ґрунтується на визнанні заслуг, високих позитивних якостей людини; повага до прав, гідності особистості – відносини між членами університетської спільноти, які будуються на основі взаємоповаги, довіри, взаєморозуміння, терпіння один до одного, толерантності;
- відкритість – забезпечення прозорості діяльності, підтримання взаємної довіри, відкритого обміну інформацією, ідеями та думками між співробітниками Університету та здобувачами вищої освіти.

- партнерство, що передбачає орієнтацію на співпрацю та командну взаємодію під час організації освітнього процесу та проведення наукових досліджень.
- рівність, в основі якої – зобов'язання кожного члена університетської спільноти дотримуватись норм і правил академічної доброчесності та рівна відповідальність за їх порушення.

3.3 Кожен член університетської спільноти ОНМедУ не повинен допускати будь-яких форм приниження гідності, фізичного чи морально-психологічного насилля, має дотримуватися морально-етичних норм і принципів, які визначені законодавством України, Етичним Кодексом, Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в ОНМедУ та іншими локальними нормативними актами ОНМедУ.

4. Основні засади академічної етики та взаємин співробітників Одеському національному медичному університеті

Забезпечення академічної доброчесності в ОНМедУ базується на наступних принципах:

4.1 Чесність, прозорість, порядність та недопущення обману

Професійна підготовка здобувачів вищої освіти та наукова діяльність тісно пов'язані з принципом чесності та недопущенням будь-якого обману, відсутністю подвійних стандартів та лицемірства, що вимагає:

- проявляти об'єктивність і вимогливість під час оцінки результатів освітньої діяльності здобувачів, неухильно виявляючи та протидіючи порушенню академічних норм;
- спонукати здобувачів до сумлінного навчання та освоєння знань;
- не допускати списування, підробки документів, фальсифікації даних та результатів, несамостійного виконання робіт. Дотримуючись цих норм, ми показуємо приклад сумлінної діяльності для здобувачів;
- не допускати порушення інтелектуальних (авторських, суміжних, патентних та інших) прав, у тому числі присвоєння авторства (плагіату) та припиняти порушення цих прав співробітниками університету та здобувачами;
- активно виявляти плагіат у будь-яких творчих роботах – навчальних, наукових, експертно-аналітичних;
- дотримуватися правил комплаєнсу (відповідності будь-яким внутрішнім або зовнішнім вимогам та нормам), не допускати будь-яких проявів корупції, яка розуміється як незаконне використання

службового становища для отримання, прямо чи опосередковано, особистої чи групової винагороди від третіх осіб чи зовнішніх організацій та припиняти вчинення корупційних правопорушень іншими;

- під час виконання своїх трудових обов'язків всіляко уникати будь-якого конфлікту інтересів (особистих, майнових чи фінансових) та ситуацій, коли особиста зацікавленість, упередженість чи інтереси інших осіб, включаючи родичів та друзів, можуть вплинути на об'єктивність професійних суджень та характер професійних дій;
- у разі виникнення потенційного конфлікту інтересів негайно повідомляти про це свого безпосереднього керівника та причетних до ситуації колег, і вирішувати конфлікт у порядку, встановленому в Університеті;
- визнання права працівників ОНМедУ займатися трудовою та підприємницькою діяльністю або брати участь у проєктах поза Університетом. Але така діяльність повинна здійснюватися у вільний від виконання обов'язків в Університеті час та не повинна завдавати шкоди Університету та його інтересам, не пов'язуватися з використанням ресурсів Університету, у тому числі інтелектуальної власності та бренду, які є власністю ОНМедУ;
- надавати достовірну інформацію, навіть якщо доводиться повідомляти погані новини;
- не перекладати провину на інших осіб, якщо ваші дії не призводять до бажаних результатів;
- у разі досягнення успіху не привласнювати собі заслуги інших і відзначати внесок усіх осіб, які брали участь у досягненні результату.

4.2 Рівність та недопущення дискримінації:

Під час реалізації освітньої, наукової та інших видів діяльності усі учасники освітнього процесу мають:

- однаково і неупереджено ставиться до всіх співробітників та здобувачів, не дозволяючи суб'єктивним оцінкам впливати на рішення та дії;
- не допускати упереджень та проявів дискримінації за ознаками статі, раси, кольору шкіри, національності, мови, походження, майнового, сімейного, соціального та посадового становища, віку, сексуальної орієнтації, місця проживання, ставлення до релігії, політичних переконань, належності чи неналежності до громадських об'єднань та соціальних груп, а також інших обставин під час прийому на роботу,

- оцінки діяльності, стимулювання та мотивації, кар'єрного зростання співробітників та будь-яких форм взаємодії з ними;
- не допускати проявів дискримінації за всіма зазначеними вище ознаками у будь-яких формах взаємодії зі студентами, лікарями-інтернами, аспірантами, докторантами, курсантами та слухачами;
 - прагнути максимальної об'єктивності в оцінці знань здобувачів на основі відкритої та доступної усім системи критеріїв: система оцінювання є однаковою для всіх здобувачів одного рівня;
 - виходити з того, що в умовах ефективного відбору кожен здобувач вищої освіти має неабиякі здібності, і завдання викладача – дати їм розкритися.

4.3 Прагнення до істини та прихильність до науки

Ціль науково-дослідної роботи – пошук наукової істини. Метою усієї діяльності є наукові дослідження, в яких нами рухає прагнення розуміння та пояснення значущих явищ і процесів природи та суспільства. Наукове знання має бути важливішим за інтереси особистості і уподобання. Слід робити все можливе, щоб дослідницька та викладацька робота слугувала усвідомленню наукової істини та її поширенню.

4.4 Взаємна повага та співпраця

Кожний учасник освітнього процесу в Університеті повинен:

- будувати свої відносини з іншими учасниками освітнього процесу на основі взаємної поваги та довіри, прагнути до співпраці з ними в усіх аспектах своєї діяльності;
- підтримувати вільний обмін думками та ідеями, заснованими на принципах науковості, взаємної поваги та партнерства;
- враховувати думки інших учасників освітнього процесу, відкрито обговорювати одне з одним усі важливі та дискусійні питання, створювати комфортні умови для висловлювання різних думок, не приховувати критичного ставлення до позицій один одного, але критика завжди повинна залишатися доброзичливою, коректною, виваженою та неупередженою;
- ніколи не переходити на особистість, зберігаючи повагу до людей, які мають інші думки;
- бути толерантними, постійно шукати у позиції опонента позитивні сторони та бути готовими до зміни своєї позиції на підставі висловлених аргументів;

- дотримуватися норм взаємної ввічливості у всіх формах комунікації, включаючи очне спілкування та будь-яке листування. Не допускати поведінки у грубій, принизливій або фамільярній формі;
- поважати час інших учасників освітнього процесу, намагаючись попереджати заздалегідь про будь-які зміни раніше намічених спільних планів;
- не припускати дій і висловлювань, які можуть вважатися образливими іншими. Своєчасно вибачатися, якщо такі дії або висловлювання були допущені, вільно чи мимоволі;
- дотримуватися конфіденційності під час обговорення та вирішення особистих питань учасників освітнього процесу та не розголошувати їх персональних даних;
- проявляти повагу до звичаїв і традицій народів України та інших держав, враховувати культурні та інші особливості різних етнічних, соціальних груп та конфесій, сприяти досягненню та збереженню міжнаціональної та міжконфесійної згоди;
- уважно ставитися до прохань інших учасників освітнього процесу незалежно від їхньої посади та ролі, якщо до вас звертаються за професійною порадою чи допомогою;
- своєчасно відповідати на запити усіх учасників освітнього процесу, надаючи їм консультації, коментарі та інші форми зворотного зв'язку відповідно до академічних норм та встановлених в Університеті правил. Якщо запит або прохання виходить за рамки вашої компетенції або у випадку, коли ви не здатні надати допомогу з інших причин, слід вживати всі необхідні заходи, щоб направити особу, яка звернулася до вас, до компетентних колег;
- намагатися вести здоровий спосіб життя, дбати про свою фізичну форму та стан здоров'я і дбайливо ставитися до безпеки та стану здоров'я інших учасників освітнього процесу;
- не приходити на роботу в хворому стані, якщо можете зазнати загрози зараження інших учасників освітнього процесу;
- вважати абсолютно неприйнятним куріння у будівлях Університету;
- прагнути створювати іншим учасникам освітнього процесу, найкращі умови для роботи та навчання в Університеті;
- допомагати новим колегам, тим, хто зазнає труднощів у роботі та навчанні, і тим, хто опинився у складній життєвій ситуації;
- не допускати виникнення конфліктних ситуацій.

4.5 Вимогливість до себе та відповідальність

Здійснення принципів академічної свободи пов'язане з високою вимогливістю до себе і розумінням професійної відповідальності, що потребує:

- критичного ставлення до результатів своєї роботи, намагання не зупинятися на досягнутому;
- постійно підвищувати свою дослідницьку та педагогічну кваліфікацію, ставити собі за мету безперервного поліпшення своїх результатів;
- обміну досвідом і навчанням один у одного, подаючи приклад здобувачам;
- у проведенні досліджень, організації освітніх програм та експертно-аналітичної діяльності орієнтуватися на національні та міжнародні академічні та професійні стандарти;
- у ситуаціях, де відповідні національні та міжнародні стандарти відсутні, керуватися принципами сумлінності та прозорості своїх дій;
- якісно та своєчасно виконувати покладену на вас науково-дослідну, освітню, методичну, організаційну та інші види робіт, дотримуючись встановлених Університетом правил;
- брати на себе відповідальність за всі аспекти своєї діяльності – за рівень підготовки випускників, за якість проведених досліджень та вірність отриманих наукових результатів, за обґрунтованість та виваженість запропонованих експертних рішень;
- визнавати допущені помилки, своєчасно повідомляти про них керівникам та колегам, вживати заходів для мінімізації можливих негативних наслідків.

4.6 Недопущення насильства та сексуальних домагань

Усі учасники освітнього процесу повинні:

- не приймати загрозливих дій, проявів цькування (мобінгу) та агресивного переслідування (булінгу), рішуче протидіяти будь-яким формам фізичного та психічного насилля над особистістю, особливо з використанням посадового становища;
- не приймати сексуальних домагань та примусу сексуального характеру щодо співробітників та здобувачів, надання небажаних знаків уваги та здійснення небажаних фізичних контактів щодо представників іншої чи тієї ж статі;
- не здійснювати аморальних дій, здатних заподіяти шкоду іншим учасникам освітнього процесу;

- не вступати в романтичні та сексуальні стосунки зі здобувачами вищої освіти, у яких ви є чи можете, відповідно до навчальних планів, бути у майбутньому викладачами навчальних дисциплін, членами оцінювальних комісій чи науковими керівниками. У разі виникнення таких відносин чи існування їх у минулому ви повністю усуваєтеся від будь-яких форм освітньої, наукової чи адміністративної взаємодії із зазначеними особами.

4.7 Турбота про розвиток та репутацію Університету

Усі учасники освітнього процесу повинні:

- зміцнювати престиж і авторитет Університету шляхом власних досягнень у освіті, науці, художній самодіяльності, спорті та інших видах діяльності; захищати інтереси Університету, бути його патріотом;
- з повагою ставитися до Гімну, Прапора і Герба України та символіки Університету – герба, гімну та інших атрибутів, не використовувати їх в особистих корисливих цілях;
- не допускати використання найменування, символіки, товарних знаків та інших позначень Університету, у тому числі з комерційною, рекламною та політичною метою, без дозволу уповноважених органів та посадових осіб;
- не тільки дотримуватися чинного законодавства та локальних нормативних актів Університету, але й запобігати їх порушенню всіма доступними заходами;
- якщо питання не регулюються законодавчими та нормативними актами, вирішувати їх на основі принципів чесності, відкритості та здорового глузду;.
- всіляко сприяти реалізації Програми розвитку, інших стратегічних документів Університету та зміцненню його академічної та ділової репутації;
- ставити свою афіліацію з Університетом під час публікації або публічного оголошення результатів, отриманих в результаті професійної діяльності в Університеті;
- своєчасно знайомитися з інформацією, яку розміщує Університет про свою діяльність, та сприяти розповсюдженню цієї інформації;
- стежити за повним, своєчасним та правильним розміщенням інформації, що стосується вашої власної діяльності, на офіційному сайті Університету та сайтах його підрозділів;

- використовувати корпоративну пошту Університету для академічного, професійного чи освітнього листування всередині та поза Університетом;
- своєчасно освоювати та використовувати всі цифрові ресурси та прикладне програмне забезпечення, що застосовуються в Університеті під час реалізації освітньої та інших видів діяльності;
- відкрито обговорювати всі важливі питання, пов'язані з діяльністю Університету, і прагнути вирішувати проблеми та конфлікти, що виникають, разом з іншими учасниками освітнього процесу в самому Університеті, без одностороннього звернення до третіх осіб та зовнішніх організацій;
- не вчиняти дій, що завдають шкоди діловій репутації Університету, його співробітникам та здобувачам, не розповсюджувати відомості, що ганьблять цю репутацію (за винятком випадків протиправної та неетичної поведінки), у тому числі у засобах масової інформації та соціальних мережах;
- дотримуватися правил пристойності, не допускаючи провокуючої поведінки або образливого зовнішнього вигляду в університетському просторі;
- не використовувати ненормативну лексику (якщо вона не є предметом нашого дослідження), непристойні та образливі слова, висловлювання та образи у висловлюваннях, що вимовляються у громадських місцях, надрукованих у засобах масової інформації та соціальних мережах, під час листування з використанням адреси корпоративної електронної пошти та спілкування з іншими учасниками освітнього процесу;
- не розповсюджувати комерційну та політичну рекламу (свою, третіх осіб або зовнішніх організацій) в межах Університету та не використовувати ресурси та канали комунікації Університету для отримання комерційної чи політичної вигоди поза його межами;
- не допускати порушень громадського порядку, не перешкоджати роботі Університету, його органів управління, структурних підрозділів та посадових осіб, навчанню студентів, слухачів та аспірантів, їхньої позааудиторної діяльності в Університеті;
- дбати про ефективне цільове використання ресурсів Університету, сприяти економії ресурсів, не витратити їх на особисті цілі, перешкоджати вандалізму та завданню шкоди майну Університету.

4.8 Політичний нейтралітет та виваженість публічних висловлювань передбачає, що:

- громадяни України та нерезиденти можуть дотримуватися різних політичних поглядів та мати право на їхнє висловлювання, але відстоюючи свої громадянські та політичні права, вони повинні робити це строго в межах чинного законодавства;
- не проводити в Університеті політичної діяльності, не використовувати освітній процес та наукові обговорення з метою політичної агітації;
- не виступати публічно та не розміщувати публікації від імені Університету або його структурного підрозділу, а також від невизначеного кола учасників освітнього процесу Університету, у тому числі, у засобах масової інформації та соціальних мережах, за відсутності відповідних повноважень або згоди уповноважених органів (посадових) осіб Університету;
- у публічних виступах і публікаціях, включаючи публікації у соціальних мережах з гострих соціальних, релігійних та політичних питань, не вважається за можливе використовувати висловлювання, які можуть розпалити конфлікт, порушити ненависть, неприязнь чи образу у суспільстві в цілому та в його окремих групах. Такі висловлювання та публікації, завдають серйозної шкоди репутації Університету. У таких ситуаціях ви утримуєтеся від вказівки афіліації з Університетом та (або) розміщуєте сповіщення про те, що відповідне висловлювання є вашою особистою думкою.

4.9 Активна громадська позиція та відкритість для суспільства

Дотримання політичного нейтралітету в Університеті не перешкоджає активній громадській позиції.

Стратегічним баченням ОНМедУ є прагнення Університету бути лідером у сфері медичної освіти, досліджень та практики, відігравати активну роль у підвищенні рівня життя академічної спільноти, випускників і локальних, національних і міжнародних спільнот. ОНМедУ усвідомлює свою місію та відповідальність – покращувати здоров'я населення шляхом безперервної підготовки медичних співробітників та участі у провідних медичних дослідженнях, які впливають на формування клінічних знань та медичну практику. Тому перед колективом Університету стоїть стратегічне завдання – надавати високонкурентні освітні, науково-дослідні, експертні та лікувально-профілактичні послуги населенню України та Півдня Європи.

Співробітники Університету:

- беруть активну участь у формуванні економічної, соціальної, культурної та освітньої політики України, у розвитку та роботі професійних спільнот;
- прагнуть розвивати можливості сучасної спільноти до сталого розвитку та орієнтований на міжнародне співробітництво та фінансову стабільність, створення конкретного інтелектуального середовища, є відповідальним за підтримку та розвиток основних принципів та напрямків розвитку Університету;
- займає активну позицію у питаннях екології, намагаючись скорочувати будь-який негативний вплив на навколишнє середовище, у тому числі зменшуючи споживання електрики та теплової енергії, води, паперу та інших ресурсів;
- відповідально поводить з відходами, вживаючи заходи щодо їх сортування та утилізації;
- прагне доступності своїх дослідницьких та освітніх продуктів для всіх національних університетів та суспільства в цілому, забезпечує відкритий публічний доступ до відомостей про діяльність та її результати, крім випадків, коли обмеження правомірно накладаються зовнішніми організаціями;
- використовує свій професійний та організаторський досвід та потенціал для поширення накопичених знань та практик, прагнучи до того, щоб наукові результати та найкращі навчальні матеріали ставали громадським надбанням.

Залишаючись відкритими для суспільства, співробітники Університету не розповсюджують непублічну інформацію, у тому числі персональні дані працівників та здобувачів, логіни та паролі від корпоративних інформаційних систем, інформацію щодо права інтелектуальної власності та іншу конфіденційну інформацію.

4.10 Відповідальність за недотримання Етичного Кодексу

Етичний Кодекс, не будучи локальним нормативним актом Університету, має характер конвенції (загальної угоди), прийнятої його колективом як основу індивідуальних та спільних дій. Порушення сформульованих у Етичному Кодексі етичних норм засуджується університетською спільнотою ОНМедУ.

Свідоме чи систематичне порушення Етичного Кодексу, як акт неповаги до колег, інших учасників освітнього процесу та інтересів Університету, може стати основою для прийняття подальших управлінських рішень щодо особи, яка його порушує. За наявності правових підстав до

співробітників, які не дотримуються положень цього Етичного Кодексу, можуть бути застосовані дисциплінарні заходи у порядку, встановленому законодавством України та локальними нормативними актами Університету.

5. Основні засади етики та взаємин між здобувачами вищої освіти та іншими учасниками освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті

5.1 Основних правил та принципів Етичного Кодексу повинні добровільно додержуватися усі здобувачі вищої освіти: студенти, лікарі-інтерни, аспіранти, докторанти, – незалежно від етапу навчання та напрямів підготовки. Дія Етичного Кодексу поширюється на весь період навчання в Університеті протягом знаходження здобувачів на його території, структурних підрозділах, клінічних базах, а також за їх межами.

5.2 Особа, яка вступила на навчання до ОНМедУ, повинна ознайомитися з положеннями Етичного Кодексу Університету та дотримуватися наступних етичних принципів:

- Поведінка здобувача в Університеті та поза його межами відповідає високому званню медичного працівника.
- Взаємини між здобувачами та викладачами, дослідниками і науковцями адміністрацією та пацієнтами ґрунтуються на взаємоповазі та співпраці, тактовності та коректності, ввічливості та взаємодопомозі, високій вимогливості до рівня своїх знань та компетентності. Здобувач дотримується принципів високої моральності, гуманізму, медичної етики та деонтології, толерантності у спілкуванні з оточуючими.
- Не допускаються будь-які форми приниження честі та гідності, фізичного та психічного насилля над особистістю, нецензурне, лайне та сленгове мовлення, висловлювання, що принижують честь та гідність інших здобувачів, викладачів та співробітників Університету, пацієнтів у стінах та на території Університету, на клінічних базах, у гуртожитках.
- Здобувач прагне до створення здорового мікроклімату у колективі, не допускає проявів дискримінації особистості за гендерною та соціальною ознакою.
- Здобувач виявляє повагу до звичаїв і традицій представників різних народів, враховує культурні та інші особливості етнічних груп та релігійних конфесій.

- Здобувач веде здоровий спосіб життя, розумно організує навчальний час та дозвілля, займається фізичною культурою і є прикладом для оточуючих.
- Здобувач усвідомлено вибирає повну відмову від споживання тютюну, алкогольних напоїв. У спілкуванні з молодшими та ровесниками активно протистоїть поширенню шкідливих звичок, вживанню наркотичних препаратів.
- Здобувач підтримує в колективі атмосферу доброти, дружби та взаємодопомоги, піклується про своїх колег, допомагає здобувачам молодших курсів адаптуватися у студентському середовищі.
- Здобувач дбайливо ставиться до бібліотечно-інформаційних ресурсів Університету, матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності (меблів, обладнання тощо), дотримується чистоти та порядку у навчальних кімнатах, клінічних базах, бібліотеці, їдальні, спортивних залах, гуртожитках.
- Здобувач підтримує чистоту на всій території Університету, бере участь у її благоустрої відповідно до сезонних графіків.
- Здобувач на всій території та в приміщеннях Університету дотримується техніки безпеки, правил пожежної безпеки, а на клінічних базах та в Університетських клініках ОНМедУ – лікувально-охоронний та протиепідеміологічний режим.
- Прийом їжі здійснюється у спеціально призначених для цього місцях.
- Здобувач визнає необхідною та корисною будь-яку діяльність, спрямовану на зміцнення системи студентського самоврядування, розвиток студентської творчої активності (науково-освітньої, спортивної, художньої тощо), на підвищення корпоративної культури.
- Здобувач не допускає поширення інформації антигромадського змісту, спрямованої на дестабілізацію встановленого в Університеті порядку, а також не бере участь у несанкціонованих зборах, демонстраціях, мітингах, пікетах, акціях та ходах.
- Всіляко заохочується науково-дослідна робота, допомога кафедрам, робота зі збереження історико-культурної та медичної спадщини, робота в музеях історії медицини та Університету, участь у волонтерській діяльності, робота за сумісництвом у лікувально-профілактичних та дитячих установах, участь у дискусіях з наукових та клінічних питань на заняттях, науково-практичних конференціях та симпозіумах, що проходять в обстановці високої вимогливості та академічності.

5.3 Вимоги до зовнішнього вигляду здобувачів вищої освіти в ОНМедУ

Здобувач має:

- акуратний зовнішній вигляд, що відповідає нормам медичних організацій та режимам у них;
- основною формою одягу є білий халат; припустимою вважається довжина халату, що прикриває 2/3 стегна. Носіння чистого медичного халата (медичний костюм) або іншого виду медичного одягу, медичної шапочки та змінного взуття є обов'язковим на всій території Університету, на клінічних базах і в Університетських клініках ОНМедУ під час занять;
- акуратну зачіску, довге волосся має бути зібране;
- у пунктах громадського харчування, а також у місцях загального користування здобувачі знаходяться у звичайному одязі, без медичної форми.

Етично не схвалюється:

- носіння медичного халату (медичного костюму) із прозорих тканин;
- не допускається носіння спортивних костюмів, шортів, коротких спідниць, сланців, а також іншого зухвалого одягу, оскільки це суперечить нормам лікарської етики та є ознакою неповажного ставлення до викладачів, пацієнтів та колег;
- використання на клінічних кафедрах і в Університетських клініках ОНМедУ косметичних засобів та парфумерії з різким запахом, недоречні (великі) ювелірні вироби та біжутерія, взуття на високих підборах.

5.4 Відповідальність та етика взаємин здобувачів у освітньому процесі означає, що здобувач має:

- сумлінно освоювати освітню програму, відвідувати усі заняття та лекції, передбачені розкладом відповідно до навчального плану освітньої програми;
- на заняттях бути присутнім вчасно, у медичному одязі та змінному взутті, дотримуватися академічного порядку;
- знати ім'я, по батькові та прізвище викладача, шанобливо ставиться до професорсько-викладацького складу, адміністрації Університету, а також до співробітників та медичного персоналу медичних організацій, на базі яких відбувається навчальний процес;

- поважливо звертатися до старшої чи незнайомої людини;
- ґрунтувати взаємини з іншими учасниками освітнього процесу на ввічливості та коректності, взаємоповазі та готовності до взаємодопомоги;
- вітати при зустрічі викладачів, співробітників Університету та медичної клінічної бази, встаючи зі стільця;
- дотримуватися провідного медичного принципу – **не зашкодити хворому!**
- поважати честь і гідність пацієнта, ставиться до нього доброзичливо, поважати його права на особисту таємницю, усвідомлювати стурбованість рідних та близьких станом хворого;
- враховувати право інших здобувачів та учасників освітнього процесу на власну думку та самовираження.

Етично не схвалюється:

- усвідомлене використання сторонніх предметів, що відволікають від навчання (гаджети, фотоапарати, засоби зв'язку тощо);
- фамільярне відношення під час спілкування з викладачами та іншими учасниками освітнього процесу Університету;
- самореклама, реклама лікарів, лікарських засобів, медичних виробів під час спілкування з пацієнтами;
- фотографування з пацієнтами або на їх фоні, а також фотографування та відеозйомка в лікувально-профілактичних закладах, на яких відбувається навчання;
- публікація та обговорення в соціальних мережах або інших відкритих джерелах даних пацієнтів, фотографій клінічних випадків, що стали доступними у процесі навчання, історій хвороб та ситуацій, пов'язаних із процесом навчання.

Здобувач не приймає для себе і протидіє наступним видам порушень навчальної дисципліни та академічної доброчесності, як:

- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- використання шпаргалок, технічних засобів передачі та отримання інформації у процесі контролю знань;
- списування;
- обман;
- плагіат та самоплагіат;
- свідомо фальсифікація даних;
- підробка документів;
- порушення правил академічного письма;

- публічно ставити під сумнів професійну кваліфікацію викладача та лікаря або якимось іншим чином його дискредитувати;
- хабарництво;
- дискримінація інших учасників освітнього процесу.

6. Основні засади етики та взаємин щодо зовнішніх стейкхолдерів Одеського національного медичного університету

6.1 У відносинах із зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, партнерами, органами місцевого та державного управління та іншими зацікавленими сторонами) кожен член університетської спільноти має:

- отримуватися загальних правил та принципів морально-етичної поведінки;
- ввічливо та з повагою ставитися до партнерів та гостей Університету;
- відповідально ставитись до розвитку відносин із зовнішніми стейкхолдерами Університету;
- забезпечувати прозорість діяльності та неупередженість думки;
- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке матеріальну, інтелектуальну власність Університету та кошти в приватних інтересах з метою одержання неправомірної вигоди;
- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки у взаємовідносинах зі зовнішніми стейкхолдерами.

7. Академічна свобода

7.1 Під час здійснення своєї діяльності та реалізації освітнього процесу усім його учасникам гарантована академічна свобода, а саме:

- У пошуку наукової істини спираються на принцип академічної свободи. Він означає, що у своїй професійній діяльності дослідник, викладач, докторант та аспірант мають можливість робити самостійний вибір дослідницької траєкторії, за умови об'єктивності та науковості підходу, що застосовується.
- В Університеті немає обмежень для науково-педагогічних співробітників під час вибору та застосування методів та засобів навчання, змісту та форм реалізації освітньої діяльності, що загалом забезпечує високу якість освітнього процесу. Університет забезпечує право кожного на ініціативну наукову, проектну та освітню діяльність.

- Кожен дослідник має право на самостійне формування своєї наукової тематики, застосування та розробку відповідних підходів та методів, вибір колег та створення груп для спільної роботи. При цьому слід намагатися узгодити свій вибір із інтересами інших колег.
- Академічна свобода передбачає свободу висловлювання професійних тем. ОНМедУ поважає думку кожного члена свого колективу та вважає право на висловлювання точки зору невід’ємною, якщо це висловлювання не порушує закон або загальноприйняті етичні норми, не завдає шкоди репутації Університету.
- Підґрунтям для організації освітнього процесу в ОНМедУ є принципи доцільності та студентоцентризму, а також компетентнісний підхід.
- Принцип академічної свободи для здобувачів вищої освіти реалізується у можливості кожного здобувача формувати свою власну освітню траєкторію, обираючи для вивчення предмети вибіркових дисциплін в межах освітньої програми (програм) та у обсязі, який визначено Законом України «Про вищу освіту», що відповідають його цілям навчання та інтересам майбутньої професії.
- Здобувачі мають свободу пересування – право змінювати заклад вищої освіти – після складання різниці пройденої програми в одному закладі, продовжувати навчання в іншому.
- Усі учасники освітнього процесу мають право на участь у програмах академічної мобільності.
- Випускник освітньої програми магістра медицини має академічне право на набуття додаткових спеціалізацій.
- Усі учасники освітнього процесу мають право вносити пропозиції з його удосконалення, зокрема науково-педагогічні співробітники: через пропозицію нових освітніх компонент, зміну структури та змісту освітньої програми, визначення змісту та оновлення дисциплін з урахуванням вимог Стандартів вищої освіти, Національної рамки кваліфікації та програмних результатів навчання освітньої програми, участь в оцінці та моніторингу якості освітнього процесу та реалізації освітньої програми; здобувач: через пропозицію змін у структурі освітньої програми, удосконалення змісту навчальної дисципліни, участь в оцінці та моніторингу якості освітнього процесу та реалізації освітньої програми.
- Здобувачі вищої освіти мають право приймати участь у науковій діяльності Університету, в тому числі і позааудиторно: науково-дослідна робота в Студентському науковому гуртку та Раді молодих

вчених ОНМедУ, де реалізуються науково-практичні заходи, конкурси, семінари, круглі столи тощо.

- Інші можливості академічної свободи в Університеті.

8. Прикінцеві положення

8.1 Положення Етичного Кодексу можуть бути використані під час вирішення можливих етичних суперечок та конфліктів у встановленому порядку, що не суперечить законодавству.

8.2 Університетська спільнота ОНМедУ об'єднує осіб, які керуються високими академічними та етичними стандартами професійної діяльності та спілкування. Ми поділяємо спільні цінності та прагнемо забезпечити найсприятливіші умови для розвитку всіх членів нашого колективу. Кожен із нас дотримується норм моралі та академічної етики, сприяє їх затвердженню серед співробітників, здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу, робить усе можливе, щоб не допустити порушень етики та моралі в Університеті.

8.3 Порушення положень Етичного Кодексу ОНМедУ за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду, згідно до вимог чинного законодавства. Конкретні види санкцій та способи дисциплінарного впливу передбачені чинним законодавством України та Правилами внутрішнього розпорядку ОНМедУ.

Розроблено:

Голова Комісії з питань академічної добросовісності ОНМедУ

 Ніна МАЦЕГОРА

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної діяльності

 Валерія МАРІЧЕРЕДА

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

 Олексій ШАНДРА

Начальник відділу кадрів та військово-мобілізаційної роботи

 Олександр Перчик

В.о. Начальника юридичного відділу

 Валерія КУЛБАБА
Андрій ЦУР

Голова профкому співробітників ОНМедУ

Юрій СУХІН

Голова Первинної профспілкової організації студентів

 Валерія ЛАДИЖЕНСЬКА

Голова Студентського самоврядування

 Анастасія ГРОМАДЧЕНКО